T

Tús Abairtí

Tús a chur le habairtí

- ar an chéad dul síos … / ar an gcéad dul síos …
- ar dtús …
- i dtús báire …
- de réir cosúlachta …
- ar ndóigh …
- tá an chuma ar an scéal …
- deirtear …
- ar scor ar bith
- ar aon nós
- cibé ar bith
- chomh maith leis sin …
- lena chois sin …
- ar a bharr sin…
- ina theannta sin …
- anuas air sin …
- ar an drochuair
- ar an dea-uair
- mar sin de
- ní nach ionadh

- sin ráite
- os a choinne sin
- i gcodarsnacht le
- de rogha air sin
- mar mhalairt air sin

E

Eolas agus Fíricí

Sonraí

- beagnach
- chóir a bheith
- thart faoi
- timpeall
- corradh le
- breis agus
- a bheag nó a mhór

- an chuid is mó / formhór / tromlach / mórchuid
- an chuid is lú / mionlach
- ardú / méadú
- laghdú / titim

A

Am

An t-am atá caite

- anuraidh
- inné
- arú inné
- san am a chuaigh thart
- le blianta beaga anuas
- leis na blianta fada
- an tseachtain seo caite
- an mhí seo a chuaigh thart

An t-am i láthair

- san am i láthair
- i láthair na huaire
- sa lá atá inniu ann
- ar na saolta seo
- ar na mallaibh
- le déanaí
- le gairid

An t-am atá le teacht

- amárach
- sa todhchaí
- amach anseo
- san am atá le teacht
- roimh i bhfad
- an tseachtain seo chugainn

choíche (aimsir fháistineach)
riamh (aimsir chaite)
in am ar bith
go hannamh
ó am go ham
anois is arís
corruair
go minic
de ghnáth
i gcónaí

N

Nathanna

Frásaí Úsáideacha

- Tá i bhfad Éireann níos mó contúirtí ann … sa lá atá inniu ann.
- Tá idir bhuntáistí agus mhíbhuntáistí ag baint leis seo.
- Is cuid lárnach de shaol an …
- Ní nach ionadh go bhfuil seo amhlaidh.
- Tá na fadhbanna seo ar fud na tíre.
- Níl réiteach na faidhbe agam.
- Tá saol an mhadaidh bháin ag …
- Is maith is cuimhin liom …
- I bhfaiteadh na súl …
- Ní raibh duine ná deoraí le feiceáil.
- Bhí rírá agus ruaille buaille ann.
- Tá a fhios ag madraí na sráide …
- Tá taithí phearsanta agam ar an ábhar seo.
- Is deacair a chreidiúint …
- Is oth liom a rá …
- Tá an t-ábhar sin ina chnámh spairne.
- Mar a luaigh mé cheana féin …

Seanfhocail

Is fíor an seanfhocal sin …

- Mol an óige agus tiocfaidh sí
- Is maith an scéalaí an aimsir
- Is minic a bhris béal duine a shrón
- Is maith an t-anlann an t-ocras
- An rud is annamh is iontach
- Ní bhíonn airgead amadáin i bhfad ina phóca
- Ní thagann ciall roimh aois
- Ní neart go cur le chéile
- Ní bhíonn saoi gan locht
- Aithníonn ciaróg ciaróg eile
- Is fearr an tsláinte ná na táinte

G

Gnásanna Scríbhneoireachta

Barúlacha

- sílim
- creidim
- is dóigh liom
- caithfidh mé a rá
- tá mé ag déanamh
- aontaím
- is é mo bharúil
- tá mé den tuairim
- dar liom
- déarfainn féin
- tá an chuma ar an scéal
- is é mo thuairim
- caithfear a admháil
- rith sé liom
- ceapaim
- measaim

… go bhfuil/nach bhfuil…

… gur/nár …

Ráitis

- de réir cosúlachta
- creid é nó ná creid
- is léir domsa
- gan amhras
- leis an fhírinne a rá

An bhfuil focail eile ann in áit 'mar'?

- as siocair go bhfuil …
- cionn is go bhfuil …
- de thairbhe go bhfuil …
- de bharr go bhfuil …
- ar an ábhar go bhfuil …
- toisc go bhfuil …

- de dheasca go bhfuil …

A

Achoimre: Deireadh/Nasc

Ceangail

- an chéad rud eile …
- i ndiaidh tamaill … / tar éis tamaill
- ansin…
- ina dhiaidh sin…
- sa deireadh thiar thall
- go tobann
- sa deireadh …
- i ndeireadh na dála…

- mar fhocal scoir
- i ndeireadh na dála
- faoi dheireadh thiar thall
- sa deireadh
- faoi dheireadh
- i ndeireadh an lae

cea
Rewarding Learning

fomhánna © thinkstock.com